ד"ה שאינהו. ב) וכחובות

ק:], ג) [לקמן נה:], ד) [דף

מב: ד"ה רבי יוסי].

תורה אור השלם

ו. וַיַּדַע אוֹנֵן כִּי לֹא לוֹ

היה הזרע והיה אם בא

לאַחִיו: בראשית לח ט

נ. וְאִשְּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב. אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת זְרַע

ורחצו במים וטמאו עד

ָּיעֶרֶב:

בראשית לח י

ּגָשָׂה וַיָּמֶת גַּם אֹתוֹי

ש"ע אה"ע סימן כג סעיף א: ממ ב מיי פ"ה מהלי אבות הטומאה הלכה נו:

ג מייי שם חלכה י:

גא ד מיי שיח חלכה י:

גירושין חלכה ככ

ממג עשון ג טור ש"ע

לבד ח מייי שם וחלכה ככ

נבד ח מייי שם וחלכה ככ

טושיע אחייע שם

סעיף א:

סעיף א:

תום' חד מקמאי

אמר רב נחמן אמר שמואל כל שנשתהה עשר שנים אחר בעלה ונשאת שוב אין נתעברת. ולא אמרן אלא שאין דעתה להנשא אבל דעתה להנשא מתעברת:

מוסף רש"י

מיאנה בו אינה צריכה להמתין שלשה להמתין שלשה דעים. לחת מיחונה, דעקרמינהו לנשואין וחינה ככלל שלה תקומ שותי שלה מקומ שלהיכות להמתין התקומ שלהיכות להמתין שלשה צריכה להמתין שלשה דריכה להמתין שלשה לספוק קטנה במעוברת, במעוברת

חל עליו תחלה שאין יכול לקדש ולא לעשות שליח עד שיגדיל דאין מעשה קטן כלום ואר"ת דבכל ספרים קדמונים כן (4) אבל בספר בשר על גבי גחלים גרס בשופעות מתוך ג' לאחר ג' לאיחיובי אינהו דלאחר ג' שנים ויום אחד חזיא לביאה ואתו כולהו איסורי וחיילי

ומתוך י"ב לאחר י"ב לאיחיובי אינהו ואם בעלו כשכולן בגדלות איכא ט"ז חטאות ובין לגירסת הקונטרס ובין לגירסא זו שופעות לאו דוקא אלא שראתה ולא טבלה בינתים ולגירסת ר"ת שראתה בתוך ג' ולא טבלה עד לאחר י״ב: ללא כמעשה ער ואונן דאילו התם שלא כדרכה. משמע דאסור לשמש שלא כדרכה ותימה דבפ"ב דנדרים (דף כ:) אמר ההיא דאתיא לקמיה דרבי ואמרה ליה שולחן ערכתי לו והפכו אמר לה בתי התורה התירתך לו ומסיק דהלכתא הכי והפכו היינו שלא כדרכה לפי שמלטערת בכך שנה' (ברחשית לד) וישכב חותה ויענה שעינה אותה שלא כדרכה וכן אם תענה את בנותי (שם לא) שלא כדרכן דאי הפכו היא למעלה והוא למטה לא היתה קובלת על כך וכן בפ׳ ארבע מיתות (סנהדרין דף נח:) אמר עובד כוכבים הבא על אשתו שלא כדרכה חייב מיתה ופריך מי איכא מידי דישראל לא מיחייב ועובד כוכבי׳ מיחייב (כ) והיינו האי לא מחייב היינו דבישראל שרי דאי איכא איסור בישראל ניחא דמחייב בעובד כוכבים מיתה דאוהרתן זו היא מיתתן כמו בגזל ושאר דברים ואר"י דהתם מיירי בלא הולאת זרע דשרי דכיון דליכא השחתת זרע לא הוי כמעשה ער ואונן עוד אמר ר"י דלא חשוב כמעשה ער ואונן אלא כשמתכוין להשחית זרע ורגיל לעשות כן תמיד אבל באקראי בעלמה ומתחוק לבה על השתו שלה כדרכה שרי כדאמרי׳ בנדרים (דף כ:) כל מה שחדם רולה לעשות בחשתו יעשה משל לבשר הבא מן הטבח ודג מן הציד רצה אוכלו צלי רצה אוכלו מבושל רנה שלוק: התורה חסה על תבשימי בלה. שלא יפול שרק מעל פניה אע"ג דמיד שתעמוד תפלוט ותלטרך לטבול מ"מ נימא שהתורה חסה כל זמן שלא תעמוד או שתתן מוך קודם שתעמוד כדי שלא תפלוט: דעתאי עלך הואי. אמר רבינו

תם משום ההיא עובדא דפ"ק דב"ב (דף יב:) דאמרה בת רב חסדא תרווייהו קבעינא והיתה מלפה

יוהא תמר בביאה ראשונה איעברא א"ל תמר ∘ באצבע מעכה דאמר רבי יצחק כל מועכות ∘ של בית רבי תמר שמן ולמה נקרא שמן תמר ע"ש תמר שמעכה באצבעה והא הוו ער ואוגן ער ואונן שמשו שלא כדרכן מיתיבי כל עשרים וארבעה חדש דש מבפנים וזורה מבחוץ דברי ר' אליעזר א"ל "הללו אינו אלא כמעשה ער ואוגן כמעשה ער ואוגן ולא כמעשה ער ואונן כמעשה ער ואונן דכתיב יוהיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה ולא כמעשה ער ואונן דאילו התם שלא כדרכה והכא כדרכה בשלמא אוגן דכתיב ביה ושחת ארצה אלא ער מגלן אמר רב נחמן בר יצחק דכתיב מת מת מיתה מותו אף הוא באותו מיתה מת בשלמא אוגן משום לא לו יהיה הזרע אלא ער מ"מ עבר הכי כדי שלא תתעבר ויכחיש יפיה ת"ר יאותה פרט לכלה דברי רבי יהודה וחכ"א יפרט לשלא כדרכה אמר ליה הון בריה דרב נחמן לרב נחמן לימא קא סבר רבי יהודה התורה חסה על תכשיטי כלה אמר ליה לפי שאין אשה מתעברת מביאה ראשונה במאי קמיפלגי רבנן סברי שכבת זרע פרט ילהעראה אותה פרט לשלא כדרכה ורבי יהודה סבר שלא כדרכה והעראה משכבת זרע נפקא אותה פרט לכלה כי אתא רבין א"ר יוחנן כל ששהתה אחר בעלה עשר שר שנים ונשאת שוב אינה יולדת אמר רב נחמן לא שנו אלא שאין דעתה להנשא •אבל דעתה להנשא מתעברת אמר ליה רבא לבת רב חסדא קא מַרנני רבנן אבתריך אמרה ליה אנא דעתאי עלך הואי ההיא דאתיא לקמיה דרב יוסף אמרה לו ר' אנא שהיתי אחר בעלי עשר שנים וילדתי א"ל בתי אל תוציאי לעז על דברי חכמים אמרה ליה לנכרי נבעלתי אמר שמואל וכולן צריכות להמתין שלשה חדשים חוץ מגיורת ומשוחררת קפנה אבל קטנה בת ישראל צריכה להמתין ג' חדשים

והא ממר איעברא בביאה ראשונה. מיהודה כדאמר לקמן דער ואונן שלא כדרכן שמשו: באלבע מיערה. קודם ביאה ופתחה פתוח והוו ליה כב' ביאות: כל מוערות של בית רבי. המשירות בחוליהן באלבעותיהן תמר שמן: כל כ"ד חדש. שתינוק יונק: דש מבפנים

וזורה מבחוץ. כדי שלח תתעבר ותגמול את בנה וימות: אלא כמעשה ער ואונו. אלמא תמר פתח פתוח היה לה: **אותה.** ואשה (כי) [אשר] ישכב איש אותה שכבת זרע ורחלו במים. אותה מיעוטה הוה: פרט לכלה. דלה בעיה טבילה משום טומאת ביאה ראשונה כדמפרש טעמא לקמן: הון. שם חכם: על מכשיטי כלה. כחל ושרק שנותנת על פניה ואם תטבול יעבירום המים: לפי שאין אשה מתעברת מביאה ראשונה. ולא שכבת זרע קרינן ביה דאין ראוי להזריע ומיהו מיעוטא משכבת זרע לא נפקא הואיל והאי מקום ראוי להזריע הוא בביאה שניה ומשום נוגע בשכבת זרע נמי לא מיטמיא דטומאת בית הסתרים לא מטמאה אלא שגורת הכתוב היא בביאה וכן הוא במסכת נדה (דף מא:): להעראה. שלא הזריע אי למ"ד נשיקה אי למ״ד הכנסת עטרהגי: שלא כדרכה והערחה מש"ו נפהח. שלח כדרכה אינו מקום זרע העראה לאו שכבת זרע הוא דאין כאן זרע הלכך תרוייהו משכבת זרע מימעטי: לבת רב הסדא. אשתו דרבא: אבתריך. ששהית עשר שנים אחר בעליך הראשון ורמי בר חמא הוה: אמר שמואל וכולן. הנשים שנבעלו: לריכות להמתין. מלהנשא שלשה חדשים אחר ביאתן חוץ מגיורת ומשוחררת קטנה ואע"ג דסתם עובד׳ כוכבים ושפחה זונות הן לא גזרו רבנן בקטנה להמתין אחר טבילת גיורת ומשוחררת כלום. ומדקאמר שמואל חוץ מגיורת קטנה מכלל דכולן דקאמר אקטנות נמי קאי דקטנה בת ישראל לריכה להמתין ואע"ג דלאו בת בנים היא ואין כאן הבחנה בין זרעו של ראשון לורעו של שני גזור בה רבנן משום גדולה: ובמחי. נפקא מבעלה המח: חי במיחון החמר שמוחל דלח בעית. המתוני דליכה למיגזר משום

גדולה דאין גדולה יולאת במיאון:

ובמאי אי במיאון והאמר שמואל דלא בעיא ואי בגם האמרה שמואל חדא זימנא דאמר שמואל סימיאנה בו אינה צריכה להמתין שלשה חדשים יותן לה גם צריכה להמתין שלשה חדשים אלא בזנות

שתתקיים נבואחם לפי שהיה לרבא אשה אחרת איחרה לינשא לו ואפ״ה היתה מלפה לו: אכור שמואד ובודן צריבות בו'. אכל נשים דתנן בהחולן (לקמן דף מא). ובברייתא התם בגמר' (דף מבי) קאי: אבל קשנה בת ישראד צריבה דהמתין. דגזרינן זנות דקטנה בת ישראל אטו גדולה אב בגיור שנוהל לא שייך למגזר אטו גיורת גדולה דגדולה גופה כיון דדעתה לאיגיורי מינטרא נפשה כדאמר לקמן ולא אסירא אלו בת ישראל וא״ת ושמואל דאמר כמאן בשלמא בקטנה בת ישראל סבר לה כר״ת דגזר בהחולן (שם דף מבי). בברייתא דרדופה קטנה בנישואין אטו גדולה וקסבר שמואל דה״ה בזנות אלא בגיורת כמאן סבר לה אי כר' יהודה אפילו גיורת קטנה לגזור כדתניא בסמוך הגיורת והשפחה כו' אטו גדולה וקסבר שמואל דה״ה בזנות אלא בגיורת כמאן סבר לה אי כר' יהודה אפילו גיורת קטנה לגזור כדתניא בסור שלש שנים בפרק אלו נערות (כמובות דף לו), גרסינן לה בכל הספרים ואי כרבי יוםי אפילו גדולה נמי תשתרי דר' יוםי שרי אפילו בגיורת גדולה לינשא מיד דהא באידך לישנא דשמואל דשרי גדולה אמרי' הוא דאמר כרבי יוםי ועוד דסברת שמואל הפוכה מדר' יהודה דהא בברייתא דרדופה לא גזר האי בקטנה בת ישראל אפילו בנישואין ובגיורת גזר אפילו בקטנה כדקתני ימירות על בנות ג' ושמואל איפכא דבקטנה בת ישראל גדולה דוקא אסר ר״י ואב בקטנה שרי ולקמןדי נמי ולפרים דגרסי בברייתא דרדופה רבי יוסי ולא רבי יהודה אתי שפיר ולקמןדי נמי ואר״י דל״ג בשמעתין יתירות ובתוספתא לימיה ובגדולה דוקא אסר ר״י אבל בקטנה שרי ושמואל כרבי יהודה סבירא ליה בגיורת:

בתן לה גם צריכה להמתין. הקשה ה"ר משה כהן הא אמרה שמואל חדא זימנא בפרק אע"פ (נסובות דף ס: 100) דפסיק שמואל הלכה כרבי מאיר בגזירוסיו אבריימא דרדופה ואר"י דעיקר מילחיה דשמואל לא אינטריך הכא אלא משום ממאנת ועיקר מילחיה דשמואל דהכא בסוף אלמנה בכחובות (דף ק: 120) והא דפריך עלה התם כולהו תנינא ומשני לריכה להמתין שלשה חדשים אינטריך ליה דלא תנן הכי פירושו דין דשלשה חדשים אינטריך ליה אבל היא גופה לא אינטריך אלא משום ממאנת דאין לריכה להמתין כדפרי

גליון הש"ם

בכן והא תבר. עיין פיי כשיי נחומש בלשיתי עי לו ובלח"ם שם באבע מדרש רנה: שם באצבע מעיבה. עיין לה לקמן עו עייל מדייה עלה ללה: שם אבל דעתה להגשא. עיין כתונית דף פג ע"ב נרש"י "ד"ה ליעקרה:

הגהות הב״ח

(א) תופ' ד"ה (בע"א) מחוך וכו' דבכל ספרים קדמונים כן אבל בספר. נ"ב פ"א וכן בספר כוי: (ב) ד"ה ולא וכוי ועובד כוכנים מימייב ועל כרחך האי לא מימייב: